

Допълнителна информация по темата „Обучение за хора от третата възраст в България“

Изложеното в доклада по проект REFETE и до сега, за съжаление, продължава в голяма степен да е валидно. Едвам от 2007 г. към МОН съществува отдел, който се занимава с ученето през целия живот и предстои да развива тази европейска идея на местно ниво. Освен това и до настоящия момент може да се каже, че ако се организира каквото и да било във връзка с обучение на хора от третата възраст, то е част от дейностите по различни международни проекти, прави се спорадично, с малки групи участници и след приключване на проекта, съответно на финансирането, преустановява развитието си. Т.е. няма нито наследственост, нито устойчивост. Въпреки това има и някои положителни примери, които бихме могли да споменем:

- Работата на Дружество „Знание“ София – проект REFETE – Pan European Forum for Education of the Elderly, програма Грундвиг, мрежи, при които се прави проучване и сравнение на системите за обучение на хора от третата възраст в европейските страни и възможностите за обмен на добър опит, Neighbors, програма Грундвиг 1, разработване на учебни модули за начална компютърна грамотност за хора от третата възраст в малки и гранични населени места, JoyFLL програма Лингва – обучение по английски език на хора от третата възраст.
- Работата на различни дневни центрове и читалища в някои малки населени места, включени в проект HelpAge, - проект на фондация «Лале»

Тук можем да цитираме също някои извадки от социологическото проучване на тема „Социални услуги за хора от третата възраст“, програма ФАР, Гражданско общество, компонент Румъния – България, направено през 2006 г.

Има различни причини, поради които обучението на хора от третата възраст в България не развито:

- Недостатъчна популярност на обучението на възрастни и Учене през целия живот сред българите и слаб интерес към обучение от всеки вид.
- Незадоволително качество на образованието и обучението на възрастни. То не отговаря на изискванията на политиките по Учене през целия живот и на модерните тенденции в социално – икономическото развитие (*качество на подготовката на преподаватели за възрастни; учебни планове*). Тук основен проблем представлява

методическата подготовка на преподавателите на възрастни, които нямат необходимата квалификация за работа с възрастни, както и липсата на методология за обучение на възрастни, отговаряща на съвременните изисквания.

- Недостатъчно разнообразие на програми за учене на възрастни при удовлетворяване на индивидуални, неикономически интереси (изкуство, хобита, междуличностни отношения и др.)
- Недостатъчно развито информирание и консултиране

Тук в по-широк смисъл можем да засегнем и потребността от информация. Тя не достига до основните бенефициенти на подобен тип програми. Така шансовете за по-широко обхващане на възрастните хора в образователни програми се минимизират още в «зародиш». Изследването установи, че политиките за възрастни не са приоритет на национално ниво и че **държавата не прави достатъчно усилия за насърчаване на принципа за учене през целия живот**. Изключение правят програми на МТСП, предлагащи квалификационни мероприятия, свързани главно с регионални планове по заетост. Все още е слаба подкрепата от страна на местната власт.

В МОН обучението за възрастни е слабо застъпено, а между МТСП, МОН и други заинтересовани институции липсва координация, да не говорим за синергия. Министерството на икономиката не се включва активно в ученето през целия живот, което пречи на оптимизиране на отношенията с бизнеса като партньор. Липсва и съгласуваност и партньорство във вертикална посока: национално, регионално и местно ниво. В сферата на ПОО партньорството е представено най-успешно в НАПОО, където в управителното тяло стоят представители на различни министерства, на работодатели и синдикати.

Няма ясна концепция за финансирането на обучението за възрастни и за споделянето на отговорностите между потребители, публични власти, работодатели.

Налице е и липса на потребителски нагласи, няма взаимовръзка между различните образователни проекти и структури, няма комуникация, липсва национален информационен масив, организационна култура, липсва управление на знанията.

Образователната система е определяна като затворена, недиалогична с обществото и до голяма степен поради това неефективна.